KRAJSKÁ VETERINÁRNÍ SPRÁVA PRO KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ
Jana Černého 370, 50341 Hradec Králové Tel: 495 279 059, Fax: 495 279 059, E-mail: kvsh@svscr.cz

N A Ř Í Z E N Í

Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj
č. 01/2009.

Krajská veterinární správa pro Královéhradecký kraj jako místně a věcně příslušný orgán státní správy ve věcech veterinární péče podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění (dále jen veterinární zákon) v souladu s § 15 a § 54 odst. 2 písm. a) a odst. 3 veterinárního zákona nařizuje podle § 49 odst.1 písm. c) téhož zákona tato

mimořádná veterinární opatření
při výskytu nebezpečných nákaz

tularemie zajíců a brucelózy zajíců

v katastrálních územích regionu Královéhradeckého kraje, k zamezení jejich šíření, k jejich zdolání a k zabezpečení zdravotní nezávadnosti živočišných produktů.

ODDÍL I

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ.

Článek 1
Poučení o nákazách.

1. Brucelóza zajíců je většinou chronicky probíhající nakažlivé onemocnění zajíců způsobené bakterií *Brucella suis var. leporis.* Nákaza je přenosná i na jiná volně žijící i hospodářská zvířata (prasata), onemocnět může i člověk. K nakažení dochází nejčastěji alimentární cestou – s potravou nebo poraněnou kůží a bakterie, které se dostanou do těla vyvolávají zánětlivé změny na vnitřních orgánech a mízních uzlinách. Nejzávažnějším je postižení pohlavních orgánů samců i samic. U samců vznikají rozsáhlé záněty varlat a nadvarlat. Při zevní prohlídce ulovených nebo nalezených uhynulých kusů je zjišťováno mnohonásobné zvětšení varlat a nadvarlat i při poměrně dobrém výživném stavu. U březích samic se brucelly usídlují v placentě, kde vyvolají silný zánět končící abortem (potratem) nebo narozením málo životaschopných mláďat, která brzy po narození uhynou. Při abortech je vylučováno velké množství brucell do zevního prostředí. Nakažení zajíců brucelózou nemusí vždy končit jejich uhynutím. Zdraví, silní a dobře živení jedinci mohou onemocnění překonat a jediným důkazem o proběhlé infekci jsou pouze protilátky zjišťované v krvi.
Nejzávažnějším zdravotnickým problémem brucelózy zajíců je ohrožení člověka, který se může nakazit nejčastěji při neopatrné nebo nehygienické manipulaci s nemocnými ulovenými nebo uhynulými zajíci. Onemocnění u člověka probíhá za příznaků podobných angíně se střídavými vysokými teplotami a s obdobným postižením pohlavních orgánů jako u zajíců.
2. Tularemie zajíců je naopak většinou akutně probíhající nakažlivé septikemické onemocnění zajíců a jiných druhů savců i ptáků, jejímž původcem je bakterie *Francisella tularensis.* Onemocnění je přenosné i na člověka. K nakažení dochází nejčastěji přímým kontaktem, alimentární nebo aerogenní cestou (vdechnutím) nebo prostřednictvím klíšťat. Výskyt onemocnění má stacionární charakter, rezervoárovými zvířaty jsou drobné druhy hlodavců. U zajíců po nakažení vzniká nejčastěji otrava krve (septikémie) s úhynem během několika dnů. V případě méně častého chronického průběhu zajíci ztrácí ostražitost a pohyblivost a hynou za příznaků vyhublosti během několika týdnů. Při chronickém průběhu vznikají na vnitřních orgánech a mízních uzlinách zánětlivé změny v podobě žlutavých drobných uzlíčků. Člověk se může nakazit při nedodržení hygienických zásad při manipulaci s nemocnými nebo uhynulými zajíci, prostřednictvím klíšťat, vdechnutím infikovaného prachu (sláma ze stohů) nebo konzumací nedostatečně tepelně ošetřené zvěřiny. Onemocnění se u člověka projevuje nejčastěji jako těžký zápal plic spojený s hnisavou angínou nebo postižením i jiných orgánů. Onemocnění je léčitelné antibiotiky.

Článek 2
Diagnostika.

Diagnóza se stanovuje na základě klinického, patologicko-anatomického a laboratorního vyšetření.
K laboratornímu vyšetření se zasílají celá těla uhynulých nebo ulovených zajíců při vyslovení podezření z nákazy.

Při akutní infekci je možno diagnózu potvrdit kultivací a identifikací původce, v ostatních případech je důkazem o prodělané infekci zjištěný titr protilátek v krvi a případné patologicko-anatomické změny na vnitřních orgánech.

Článek 3
Prevence onemocnění člověka.

1. Vyhledání lékařské pomoci při příznacích poruch celkového zdravotního stavu vzniklých v návaznosti na přisáté klíště po pobytu v přírodě.

2. Používání ochranných rukavic při manipulaci s padlou zaječí zvěří a důkladná dezinfekce rukou 1% teplým roztokem Chloraminu nebo Ajatinu; stejný postup je třeba použít po manipulaci s ulovenými zajíci, u kterých bylo na základě klinických příznaků vysloveno podezření z nákazy.

3. Při stahování a porcování zaječí zvěřiny si počínat s největší opatrností, všechna drobná zranění na rukou pečlivě ošetřit a důkladně si ruce umývat, případně dezinfikovat.

3. Zaječí zvěřinu konzumovat až po důkladné tepelné úpravě, což znamená, že ve všech částech kulinářsky připravené zvěřiny musí být dosaženo minimálně tepelného účinku odpovídajícího působení teploty plus 70°C po dobu 10 minut.

ODDÍL II

OCHRANNÁ A ZDOLÁVACÍ OPATŘENÍ.

Článek 4
Průkaz původců nákaz.

1. Posledním laboratorním vyšetřením nalezené uhynulé a ulovené zaječí zvěře byl prokázán výskyt původců **brucelózy zajíců a tularemie zajíců** v katastrálních územích stávajících nebo nově vzniklých ohnisek nákazy: Blešno ze dne 14.10.2008 (č. lab.protokolu: BA-01616/08), Kratonohy ze dne 30.12.2008 (č. lab. protokolu: SE-08148/08) v okrese Hradec Králové,
Javornice ze dne 23.12.2008 (č. lab. protokolu: SE-08316/08) a Liberk ze dne 20.6.2006 (tularemie) a 1.4.2008 (brucelóza) – č. lab. protokolů: SE-02585/06 a SE-01203/08 v okrese Rychnov nad Kněžnou.
2. Posledním laboratorním vyšetřením nalezené uhynulé a ulovené zaječí zvěře byl prokázán výskyt původce **brucelózy zajíců** v katastrálních územích stávajících nebo nově vzniklých ohnisek nákazy: Králíky ze dne 29.12.2007 (č. lab. protokolu: SE-1092/07), Měník ze dne 29.12.2007 (č. lab. protokolu: K-238/07/1032), Nový Bydžov ze dne 17.12.2007 (č. lab. protokolu: SE-04341/07), Osice ze dne 30.12.2007 (č. lab. protokolu: SE-04530/07), Praskačka ze dne 26.12.2008 (č. lab. protokolu: BA-01936/08), Starý Bydžov ze dne 23.12.2007 (č. lab. protokolu: SE-04529/07) a Velké Babice ze dne 27.12.2007 (č. lab. protokolu: SE-04527/07) v okrese Hradec Králové,
Jasenná ze dne 4.2.2008 (č. lab. protokolu: PA-187/08) v okrese Náchod.

3. Posledním laboratorním vyšetřením nalezené uhynulé a ulovené zaječí zvěře byl prokázán výskyt původce **tularemie zajíců** v katastrálním území stávajícího ohniska nákazy: Librantice ze dne 29.12.2008 (č. lab. protokolu: BA-01930/08) v okrese Hradec Králové.

4. Vyšetření veškeré ulovené zaječí zvěře, minimálně však 10 ks za lovnou sezónu, se zaměřením na průkaz původce brucelózy zajíců v průběhu dvou za sebou jdoucích lovných sezón ve stávajících ohniscích bylo negativní v katastrálním území Roudnice v okrese Hradec Králové (č. protokolů: 071207150711S52073 a 081228132310S52050).

Článek 5
Ohniska nákaz.

1. Ohnisky nákaz **brucelózy a tularemie zajíců** se vymezují katastrální území: Blešno (KÚ: 605581) a Kratonohy (KÚ: 674141) v okrese Hradec Králové,
Javornice (KÚ: 657816) a Liberk (KÚ: 682527) v okrese Rychnov nad Kněžnou.

2. Ohnisky nákazy **brucelózy zajíců** se vymezují katastrální území: Králíky u Nového Bydžova (KÚ: 672505), Měník u Nového Bydžova (KÚ: 693073), Nový Bydžov (KÚ: 707163, Osice (KÚ: 713058), Praskačka (KÚ: 732915), Starý Bydžov (KÚ: 754943) a Velké Babice (KÚ: 600610) v okrese Hradec Králové,
Jasenná (KÚ: 657671) v okrese Náchod.

3. Ohniskem nákazy **tularemie zajíců** se vymezuje katastrání území Librantice (KÚ: 683485) v okrese Hradec Králové;

Krajská veterinární správa pro Liberecký kraj oznámila výskyt nákazy v KÚ č. 742082 Rovensko pod Troskami v okrese Semily.

Článek 6
Ochranná pásma.

1. Kolem ohnisek nákaz **brucelózy a tularemie zajíců** se vymezují ochranná pásma o poloměru 5 km, do nichž jsou zahrnuty všechna katastrální území ve správních obvodech těchto obcí:

a) v okrese Hradec Králové: Babice, Barchov, Běleč nad Orlicí, Blešno, Boharyně, Černilov, Divec, Dobřenice, Hradec Králové

(pouze KÚ: Malšova Lhota, Nový Hradec Králové, Piletice, Slatina, Slezské Předměstí, a Svinary), Jeníkovice, Káranice, Kosičky, Kratonohy, Kunčice, Lejšovka, Lhota pod Libčany, Libčany, Libníkovice, Librantice, Libřice, Nechanice, Obědovice, Osice, Osičky, Puchlovice, Radíkovice, Radostov, Roudnice, Smržov, Syrovátka, Třebechovice pod Orebem, Výrava;

b) v okrese Rychnov nad Kněžnou: České Meziříčí, Jahodov, Javornice, Králové Lhota, Kvasiny, Liberk, Lukavice, Pěčín, Rohenice, Rokytnice v OH, Rybná nad Zdobnicí, Rychnov nad Kněžnou, Skuhrov nad Bělou, Slatina nad Zdobnicí, Vamberk, Zdobnice.

2. Kolem ohnisek nákazy **brucelózy zajíců** se vymezují ochranná pásma o poloměru 5 km, do nichž jsou zahrnuty všechna katastrální území ve správních obvodech těchto obcí:

a) v okrese Hradec Králové: Hradec Králové (pouze KÚ: Březhrad, Kukleny, Plačice, Pražské Předměstí, Roudnička, Svobodné Dvory, Třebeš), Hlušice, Humburky, Hvozdnice, Chudeřice, Kobylice, Kosice, Králíky, Lodín, Lužec nad Cidlinou, Měník, Mlékosrby, Myštěves, Nepolisy, Nové Město, Nový Bydžov, Ohnišťany, Petrovice, Petrovičky, Písek, Prasek, Praskačka, Skřivany, Sloupno, Smidary, Stará Voda, Starý Bydžov, Stěžery, Šaplava, Těchlovice, Urbanice, Vinary, Vysoká nad Labem, Zachrašťany, Zdechovice;

b) v okrese Jičín: Sběř, Sekeřice, Žlunice;

c) v okrese Náchod: Bohuslavice, Jaroměř, Jasenná, Nahořany, Nový Ples, Rasošky, Rychnovek, Slavětín nad Metují, Šestajovice, Velká Jesenice, Vlkov.

3. Kolem ohnisek nákazy **tularemie zajíců** se vymezují ochranná pásma o poloměru 5 km, do nichž jsou zahrnuty všechna katastrální území ve správních obvodech těchto obcí:

a) v okrese Jičín: Libuň, Újezd pod Troskami;

b) v okrese Rychnov nad Kněžnou: Jílovice, Vysoký Újezd.

Článek 7
Opatření v ohniscích nákaz a ochranných pásmech.

Všem uživatelům honiteb provozujícím právo myslivosti podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti v platném znění na honebních pozemcích katastrálních území ve vyhlášce vyjmenovaných a jejich mysliveckým hospodářům ustanovených místně příslušným orgánem státní správy myslivosti se nařizuje:

1. Odchyt živých zajíců a jejich přemísťování se zakazuje.

2. Oznámit místně příslušnému inspektorátu Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj písemně minimálně 1 týden předem přesný termín konání honů v ohniscích vyjmenovaných v článku 5 a ochranných pásmech vyjmenovaných v článku 6.

3. Zajistit dostatečné poučení všech osob manipulujících se zaječí zvěří a zvěřinou o možnostech přenosu nákaz na člověka a o základních zásadách prevence.

4. Zajistit laboratorní vyšetření nalezené padlé zaječí zvěře a ulovené zaječí zvěře při vyslovení podezření z nákazy (zjištění klinických příznaků onemocnění) v ohniscích a ochranných pásmech brucelózy zajíců se zaměřením na brucelózu, v ohniscích a ochranných pásmech tularemie zajíců se zaměřením na tularemii ve schválené laboratoři – státním veterinárním ústavu. Vyšetření je hrazeno ze státního rozpočtu.

5. Zajistit označení všech ulovených zajíců visačkou s pořadovým číslem přivázanou k zadnímu běhu a na vlastní náklady zajistit jejich vyšetření rychlou sklíčkovou aglutinací s plnou krví se zaměřením na brucelózu v ohniscích a ochranných pásmech brucelózy zajíců a se zaměřením na tularemii v ohniscích a ochranných pásmech tularemie zajíců bezprostředně po skončeném honu prostřednictvím soukromého veterinárního lékaře nebo schválené laboratoře. Výsledky vyšetření v písemné podobě předložit místně příslušnému inspektorátu Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj do 7 dnů po jeho uskutečnění.
Soukromý veterinární lékař, který provedl vyšetření, může požádat na místně příslušném inspektorátu Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj o finanční příspěvek k částečné úhradě nákladů spojených s vyšetřením rychlou sklíčkovou aglutinací. Příspěvek bude poskytnut ve výši 35,- Kč za vyšetření 1 kusu uloveného zajíce po předložení potřebných dokladů.
Na vyšetření rychlou aglutinací provedené ve schválené laboratoři se příspěvek neposkytuje.

6. V případě zjištění dubiózních nebo pozitivních výsledků při rychlé sklíčkové aglutinaci zajistit odeslání celých těl inkriminované zaječí zvěře k vyšetření do schválené laboratoře.
Toto vyšetření v laboratoři je hrazeno ze státního rozpočtu.

7. Zajistit, aby všechna ulovená zaječí zvěř, nahlášená po skončení lovné sezóny místně příslušnému orgánu státní správy myslivosti byla vyšetřena rychlou sklíčkovou aglutinací.

Článek 8
Uvádění zaječí zvěřiny do oběhu.

1. Uvádění zaječí zvěřiny z ohnisek nákaz vyjmenovaných v článku 5 do oběhu se zakazuje.

2. Uvolnění zaječí zvěřiny z ohnisek, a nebo ochranných pásem pro osobní spotřebu lovce nebo účastníka honu není ve smyslu zákona uváděním do oběhu a je při dodržení všech ustanovení tohoto nařízení povoleno.

3. Zaječí zvěřina z katastrálních území v ochranných pásmech vyjmenovaných v článku 6 může být uváděna do oběhu až po jejím zpracování do tepelně opracovaných masných výrobků v závodech k tomu určených. Před odesláním ke zpracování musí být laboratorně sérologicky vyšetřena s negativním výsledkem. K vyšetření se zasílá vzorek krve získaný aspirací z hrudní dutiny.
Vyšetření není hrazeno ze státního rozpočtu.
Zaječí zvěřina přepravovaná do zpracovatelských závodů musí být doprovázena veterinárním osvědčením vydaným místně příslušným inspektorátem Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj.

ODDÍL III
ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 9
Pozorovací doba.

Pozorovací doba se stanovuje na 2 roky od data posledního pozitivního výsledku laboratorního vyšetření uhynulé nebo ulovené zaječí zvěře.

Článek 10
Zdolání nákazy.

Nákaza v ohnisku bude prohlášena za zdolanou a ohnisko a jeho ochranné pásmo bude zrušeno, pokud uživatel honitby prokáže, že v pozorovací době podle článku 9 byla vyšetřena všechna ulovená zaječí zvěř v rozsahu uvedeném v článku 7 s negativním výsledkem.
Aby mohla být nákaza prohlášena za zdolanou v honitbách s nízkým počtem zaječí zvěře, musí být vyšetřeno s negativním výsledkem minimálně 10 ks zajíců za lovnou sezónu.

Článek 11
Sankce.

1. Krajská veterinární správa pro Královéhradecký kraj uloží fyzické osobě, která není podnikatelem při nedodržení nebo porušení povinností vyplývajících pro ni z mimořádných veterinárních opatření vyhlášených v tomto nařízení pokutu podle § 71 odst. 1 písm. c) veterinárního zákona.

2. Krajská veterinární správa pro Královéhradecký kraj uloží právnické osobě nebo fyzické osobě oprávněné k podnikání při nesplnění nebo porušení povinností vyplývajících pro ni z mimořádných veterinárních opatření vyhlášených v tomto nařízení pokutu podle § 72 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona.

Článek 12
Zrušovací ustanovení.

Mimořádná veterinární opatření vyhlášená v Nařízení Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj č. 01/2008 ze dne 14.1.2008 ve znění Nařízení č. 02/2008 ze dne 11.2.2008 se ukončují a Nařízení č. 01/2008 se ruší.

Článek 13
Účinnost nařízení.

Nařízení nabývá platnosti a účinnosti dnem jeho vyhlášení; za den jeho vyhlášení se považuje den jeho vyvěšení na úřední desce Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.
Nařízení je vyvěšeno na úřední desce Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj i na její elektronické úřední desce na adrese www.svscr.cz ; je též přístupné na všech okresních inspektorátech Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj a na všech obecních úřadech, jejichž samosprávného území se týká.

Hradec Králové 19.1.2009

KRAJSKÁ VETERINÁRNÍ SPRÁVA 1 PRO KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

MVDr. Blanka K a r e š o v á
ředitelka Krajské veterinární správy
pro Královéhradecký kraj